

ELŐFIZETÉSI ARAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "
 Helyben házhoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, november 17.

A harmadik lépés.

(—a.) Aki Tisza miniszterelnöknek erős kezét csak hirből is ismeri, az előre tudta róla, hogy nem fog megállani a féluton. Alkotmányjogi fellegását és véleményét ismerve azt is tudhattuk, hogy a közjogi törvények, vagy mint önmaga mondotta, formák iránt való skrupulózitás nem fogja visszatartani attól, hogy szándékától elálljon. Tegnap ki is jelentette, hogy ha kell a mellékes formák megsértésével is kész keresztül hajtani javaslatát.

E felől tisztában volt az ellenzék is. Résen is van két hét óta Apponyi, Rakovszky és Polónyitól kezdve minden tagja az ellenzéknek, nehogy valami meglepetés készültesen találja őket.

Mindez nem képez akadályt Tisza tervének útjában. Előbb keres valami látszatot, hogy legalább külső tekintetre legyen mégis valami törvényszerű formája lépéseinek. Találékony ő az ilyenekben nagyon. Gárdája is segítségére van ebben.

Vészi lapjában már felhívta a vezér figyelmét arra, hogy a házszabályoknak több száz paragrafusa van. Ha Polónyiek tudnak közöttük a maguk segítségére keresgélni alkalmas kibujókat, keresen ő is.

Felesleges. Megtalálja ő amit lehet figyelmeztetés nélkül is.

Tegnapelőtt a Dániel-féle indítvány benyújtásához keresett egyet, hogy t. i. ez csak módosítása az ő első indítványának.

Hogy Dániel nem a 21-es bizottság kiküldésére vonatkozik, hanem törvényjavaslatok megszavazására s új végleges házszabályok létesítésére, az őt nem szélezyezi. Sőt éppen ezt akarja.

Evvel elérte azt, hogy akik már az első indítványhoz egyszer hozzászóltak és határozati javaslatot nem nyújtottak be, azok többet nem szólalhatnak fel e vitában.

Ez azonban nem sokat ér. 160 szónoka van az ellenzéknek, ezek közül legfeljebb 10 esik el ezen a czimen. Különbben is tegnap már megmutatták Polónyiek, hogyan lehet kihuzni egy ülést anélkül, hogy a napirendre kerülne a sor.

Most hát tovább megy egy lépéssel. Ma indítványozta a parallel-üléseket. A rendes ülések mellett délután 4—9-ig is tartanak ülést. Holnap tárgyalják az indítványt s holnapután már valószínűleg meg is kezdik.

De célt még evvel sem fog érní. Decemberben és márcziusban is behozta Tisza a parallel-üléseket, Polónyiek ezen is kifogtak. Kinyújtották a délelőtti ülést félbeszakítás nélkül estéig, — még sem jutottak el a napirendhez, pedig névszerinti szavazások sem voltak.

Ha csak 12 szegény legényről lenne szó, azokat technikai obstrukció nélkül kifárasztaná a parallel-ülés. De 160 tagból álló, szolidaritást vállalt ellenzéken ki nem fog vele.

Tudja ezt Tisza is. Nem is fog itt

sem megállani. A harmadik lépés után jön a negyedik, meg az ötödik.

És ha már a törvényességnek látszatát sem tudja majd megtartani — az sem baj. A formák miatt ő nem lesz skrupulózus. Tul teszi magát rajtuk addig, míg csak célhoz nem ér, míg csak kezében nem lesz a házszabály módosítás.

Pedig avval sem fog célt érní.

Apponyi kijelentette s vele szolidaritást vállalt az egész ellenzék, hogy nem fogja érvényesnek elismerni az új házszabályokat. Ő a régiekhez tartja magát. Ha pedig mint renitenst kivezettetik az új teremőrökkel, visszajön megint. Es a törvények, amelyeket az új házszabályok alapján hoznak, nem lesznek érvényesek.

Itt kezdődik az új küzdelem, mely már nem marad a gothikus tündérpalota falai közt, hanem mélyen belenyul a haza polgárainak köz- és magán életébe.

Ehhez a küzdelemhez már az erős kéz is gyenge lenne, de a korona is bajosan menne bele.

Nincs itt más törvényes eszköz, mint a házfelosztás. El kell ennek következnie rövid időn belül. Erre kell azért készülni szerte az országban.

A helyzet Ausztriában.

Bécsből jelenti tudósítónk: Körber beszédjéről függ, hogy az osztrák pártok milyen magatartást fognak tanusítani. Körber igyekezni fog igazságot szolgáltatni. A tulzó igényeket nehéz lesz kiegyenlíteni, mert a németek, szlávok, olaszok a legellentmondóbb kívánságok-

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A szerelem sirásói.

Irta: Alois Ulreich

Oszkár ur, a közoktatásügyi minisztérium egyik tisztviselője, nagy toalette-tükre előtt állt és valami csinos új tavaszi öltözet összeállításán törte a fejét. Előtte egy asztalon a legképtelenebb színárnyalatú nyakkendőök egész garmadája hevert, emellett vagy féltucat mellény, a szerény ibolyaszínűtől kezdve a legvadabb zöldig. A szék karján a modern szabóművészet remeke: egy utcára való kabát volt kiterítve. Vokurka Venczel ur — a szabók királya — ezuttal önmagát multa fölül. Oszkár annyira el volt ragadtatva ettől a műdarabtól, hogy egy több strófás költeményben énekelte meg a zseniális tűművészt, a kabát árával azonban adós maradt, mert az szerinte — megfizethetetlenül szép.

De most hirtelen összeránczolódott Oszkár gonddal terhes homloka. Hiába, nem tréfadolog egy világosszürke nadrághoz igazán jól illő nyakkendőt találni. Már végigpróbálta vagy háromszor egész nyakkendő raktárát, s valamennyire csak azt jegyezte meg:

— Ez sem áll jól. Ez sem!

Pedig egy közönséges ember már rég rászánta volna magát arra, hogy a világosszürke nadrághoz közönséges kék nyakkendőt kössön. Oszkár azonban nem volt közönséges ember. De mit is szolt volna hozzá a minisztérium?

Valóságos ribillió támadt volna, ha Oszkár ur, az ömlengő versek deli költője, akiben a nemzet minden reménye összpontosult, valami nem tökéletesen illő nyakkendővel jelent volna meg tisztviselő társai közt. Ugyancsak csóválták volna a fejüket, s el sem bírták volna képzelni, hogy mi lelte.

Oszkár ur tovább próbálgatta, illegette a nyakkendőket s egy mesésen zöldszinűnél megállapodott.

Ennek a sejtelmes kék rajza bámulatra ragadta.

Hogyan történhetett az, hogy már régen észre nem vette ezt a kis műremeket. És milyen jól illett neki! Mintha csak odaöntötték volna a galléjára.

De fájdalom, Oszkár ur örömet megint a gond sötét felhője árnyékolta be.

Most már melyik mellény illik majd ehhez a nyakkendőhöz.

Mielőtt újabb lelki küzdelmek martalékává lett volna szegény Oszkárunk, — cseppetek.

Oszkár kiment, hogy kinyissa a nagy ajtót.

— Szervusz Hillebrand! szolt örömmel a belépőhöz. — Eppen jókor jössz. Most állítom össze az új tavaszi ruhámat s szeretném a megjegyzéseidet hallani.

Bementek a szobába.

— Nagyon komoly dologban szeretnék veled beszélni — szolt Hillebrand.

— Komoly dologban . . . ? Kezdek kíván-

csi lenni. De kérlek, csak ne olyan tragikusán! Tudod, nem szeretem az érzelgős jeleneteket. Tehát ülj le és mondd el azt a komoly dolgot.

Hillebrand megköszöörülte a torkát s elkezdett beszélni:

— Egész mostanáig a legjobb barátok voltunk s örömet és bánatot megosztottunk egymással. De néhány napja kezdünk elhidegülni egymás iránt s maholnap vége lesz jóbarátságunknak. És ennek az oka: asszony.

— No ez pompás egy dolog! Ugyan honnan szeded ezt a klasszikus fordulatokban gazdag szóáradatot? De kérlek, csak folytassad tovább!

— Mind a ketten egy leányt szerettünk. Dicsőítettük, istenítettük őt s nem mulasztottunk el egyetlen alkalmat sem, hogy szívét apró kedveskedésekkel megnyerjük. És hogy örültünk, ha egyikünkre, vagy másikunkra gyöngéd pillantást vetett. Mily boldogok voltunk! . . .

— Térjünk napirendre! — intette őt Oszkár. — Ne kalandozzál oly messzire, kedves barátom!

— Ez most mind egyszerre megváltozott. Boldog voltam, mert Elza szeretett s most már a menyasszonyom is, de hát . . .

— Beszéded megindít, te kis hősszerelmes. De azt végkép nem értem, mi köze az eljegyzésednek a barátságunkhoz?

— Pedig nagyon egyszerű a dolog, mert e pillanatban mi mint ellenségek állunk szem-

kal állanak elő. Ennek dacára remélik, hogy sikerülni fog az obstrukciót beszüntetni és a parlament akcióképes lesz. Ezt abból akarják kimagyarázni, hogy Körber tárgyalásai és megállapodásai a pártok vezetőférfiaival a legnagyobb titokban folyt és történt és e megállapodásoknak legkényesebb pontjai iránt eddig a beavatottakon kívül senki sincs tájékozva. A cseh és német pártok kommunikéi nem szólnak ugyan az obstrukció beszüntetéséről, de magánbeszélgetésben mindkét párti képviselő oda nyilatkoztak, hogy nem gondolnak az obstrukcióra. Dr. Kozel Manuel osztrák pénzügyminiszter ma terjesztette be a költségvetést mely igen kedvezőtlen hatást keltett. Az 1776 millió budgetben 300 millió kölcsön felvételéről van szó, amiből egymaga a katonai kölcsön 142 millió, ami leirhatlan konsternációt kelt.

Az osztrákok költségvetése.

Kosel pénzügyminiszter előterjesztette az 1905-ik évi állami költségvetést. A kiadások teljes összege 1776,326,654 korona. A kiadásoké 1777,901,387 korona. A felesleg tehát 1,574,733 korona. Az általános államadósság 1905. év folyamán visszafizetésre kerülő tőkét az egységes járadékosság járadékkötelezvényeivel, azaz az azok helyébe lépő 4%-os adómentesen kamatoztatható koronaértékre szóló járadékadósságban bocsáthatók ki. Ehhez képest azonnali kiadások e kötelezvények 14,474,400 korona értékben. A pénzügyi törvény 6. cikkelye szerint az 1905-re kiadásra szánt és ez év lejáratával egyáltalán nem, vagy nem teljesen felhasznált hitelek 1905. december végén megszüntetnek tekintendők, kivéve amaz összegekre nézve, melyek törvényes határozatokon alapuló kiadásokon alapulnak, mint az államadósság kamatai stb., ezek az összegek a múlt évi határidő leteltéig felhasználhatók. Epp így kivételnek e határozat alól mindama rendkívüli és rendes hitelek, a melyekre nézve az előirányzatban 1906. december végéig szóló határidő állapított meg. Ezek, a mennyiben 1905-ben fel nem használtatnának, úgy kezelendők, mintha 1906-ik évi előirányzatot helybenhagyták volna, azért az 1906-iki évre számolandók el. A pénzügyi törvény ezen kívül a kölcsönök sorát említi fel, a melyeket még 1905. december végéig felhasználhatnak és

ha 1904. végéig fel nem használják azokat, akkor úgy tekintendők, mintha az 1905-ik évi előirányzat megszavaztatott volna.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, nov. 17.

A ki épkezláb ember, ma is itt van. Nagy az izgatottság a teremben, amelyen baljóslatu zugással vették tudomásul, hogy ma báró Feilitzsch Arthur elnököl. Ez az auspicium nagy viharoknak az előjele.

A folyosón Apponyi Albert az ellenzék nagy csoportjával tanácskozik. Tisza István Kossuth Ferenczet keresi fel, de csak egy pillanatig marad a társaságában, a tegnapi ünnepehez gratulál. Azután ismét tovább vágat a folyosón alá-fel a miniszterelnök, mint akinek sok a dolga.

Elnök: Feilitzsch Artur báró alelnök.

Házaszabály vita.

Holló Lajos: Azt fejtegeti, hogy Dániel Gábornak a házaszabályrevízió tárgyában beadott határozati javaslata nem is tárgyalható. Azután áttér a miniszterelnöknek a tegnapi nyilatkozatával foglalkozott, hogy ő tulatesi magát a formákon. A törvényt csupán formának tekinteni nem szabad, de különben a formáknak is nagy szerepük van a közjogban, hiszen a király megkoronázása is csak formáság. Kérdi az elnököt, hogy szigorúan fog-e a házaszabályokhoz alkalmazkodni?

Feilitzsch Arthur elnök: Kijelenti, hogy az elnökhöz interpellációkat intézni nem lehet. Ami Dániel határozati javaslatát illeti, az elnök azzal is úgy fog eljárni, mint a többi képviselők határozati javaslatával.

Az új-párt is szolidáris.

Hock János: Tegnap nem juthatott szóhoz s így csak ma jelenti ki az újpárt nevében is, hogy Dániel határozati javaslata a miniszterelnök indítványával össze nem kapcsolható; fel kell világosítani a népet az iránt, hogy itt nem formai ellenállásról, hanem nagy elvi harcokról van szó. Az alelnököknek biztosítékot kell nyújtaniok arra is, hogy nem fognak erőszakosan véget vetni a vitának.

Endrey Gyula: Ha nem gazemberek az elnökök, akkor nincs baj.

Hock János: Dániel javaslata konkrét házaszabályrevíziót tartalmaz, a miniszterelnök indítványa pedig ugyan arról szól, hogy a Ház válasszon meg egy bizottságot a házaszabályrevízió előkészítésére. A Bánffy-csoportteljes szolidaritással csatlakozik az ellenzék akciójához. (Zajos helyeslés a baloldalon.)

A kormány egy erőszakos választással eltiporhatja az ellenzék nagy részét, de az a ki-sebbség, mely az erőszakos választás után is bejön ide, szent kötelességének fogja tartani, hogy ne respektálja az új házaszabályokat. Sajnálatos, hogy Apponyi csak most foglal el ily erős állást a kormány ellen, holott neki módja lett volna rá, hogy ennek a kormányának a törekvéseit már csirájukban megakadályozza.

Kossuth Ferencz: Kérdi a miniszterelnököt, hogy mi a célja a házaszabályok módosításával?

Más célja nem lehet, minthogy a békés tárgyalást biztosítsa. De nem győződött-e meg már most is arról, hogy ennek a célnak éppen az ellenkezőjét éri el? A miniszterelnök mélyen tévedett, ha azt hitte, hogy a kitűzött célt el fogja érni. Minden bölcs ember, a kiből van felelősség érzet, amint meggyőződött róla, hogy akarata keresztülvihetetlen, eláll attól, hogy célja felé tovább is törekedjék. Ő is kijelenti pártja nevében, hogy az új házaszabályok érvényességét nem fogja elismerni. (Zajos taps és éljenzés a bal- és szélsőbaloldalon.)

A többség akaratának érvényesülnie kell mindenben, csak a házaszabályokban nem. A házaszabály a kisebbség védelme, a kisebbség jogainak garanciája. A békés tanácskozás érdekében szükséges, hogy a kisebbség is megnyugodjék a házaszabályokban. A miniszterelnök nagy tehetségű ember, így beletekinthet ebbe a kérdésbe, s megértheti, hogy a béke összerombolásával békét teremteni nem lehet.

Gondolja át a miniszterelnök e szegény ország nehéz helyzetét; nekünk szerencsétlenségünk, hogy uralkodónk nem érti meg azt, hogy a magyar nemzet, ha jogait tiszteletben tartják, legerősebb támasza a trónnak. Nincs semmi értelme a kormány akciójának, mikor itt béke volt s még a nyílt törvénysértés ellen sem indított nagyobb vitát az ellenzék. Morális lehetetlenség, hogy a függetlenségi párt elment ne álljon a kormány mai ténykedésének. (Taps balról.)

közt. Te ellenséget látsz bennem, aki téged Elzától, életed boldogságától megfosztottalak.

Oszkár fölkel a székről és hangosan elnevette magát.

— No ez megható, ez fölséges! Ha-ha-ha! Ez egyszerűen megfizethetetlen. Te kedves, naiv ifjú!

— De hiszen te magad mondtad, hogy Elza nélkül nem élhetsz.

— Hallgass, kérlek, hallgass! — szolt Oszkár elutasítólag. — Ne beszélj már össze minden vadat, szegény barátom. Az ilyen kifejezések: »Nálad nélkül nem élhetek!« »Örökre a tiéd vagyok.« »Meghalok a szerelemtől!« — ezek mind csak frázisok. Hiszen csak kell valamit mondanunk a lánynak, ha csinos, ha kedves, s ha szeretjük is egy kicsit. Mindez nem egyébb megszokott szólásmódnál. Ki venné azt komolyan! Egyébiránt pedig, jólélekkel mondom, hálával, nagy hálával tartozom neked.

— Hogy-hogy?

— Hát úgy, hogy Elzáról már a miniszteriumban is beszéltek, s mindenki tudta, hogyan boldogulunk utána. Örült szerelmünkkel, s azzal, hogy mindig a sarkában voltunk, meglehetősen kompromittáltuk már szegénykét. Egyikünknek okvetetlen el kellett őt venni. Neked — vagy nekem: csak ez volt a kérdés. Mint-hogy pedig te föláldoztad magadat, nem vagyok-e irántad hálára kötelezve? Az érem másik oldala pedig az, hogy szerelmed — Elza iránt — hamarosan szertefoszlik, de számomra ez a szép viszony örökké fog tartani, mert megmarad a sok, kedves illúzióm, míg te elég

korán megismered majd a fény árnyait a házasságban. Én Elzát ezután is mindig dicsőítem, mint valami istenséget, mint valami elérhetlent, fölfoghatatlant. A te szerelmedet azonban nemsokára földülják a szerelem sírásói.

— A szerelem sírásó... ez csak a te többi, bolondnál-bolondabb ötleteid közül való!

— Dehogy az, dehogy az, barátom. A szerelemnek valóban vannak sírásói. És hogy vannak, azt majd mindjárt be is bizonyítom.

— Arra már csak csakugyan kíváncsi vagyok — gunyolódott Hillebrad.

— Hiába akarod a dolgot nevetségessé tenni, mert a szerelemnek is nagyon vannak sírásói. És bár nem látjuk őket, sem munkájukat meg nem figyelhetjük, mégis nemsokára megérezzük, hogy már itt vannak. Munkálkodásuk hasonlít ama kis bogárhoz, melyet a bogarászok temetődögésznek neveztek el. Titokban, szép lassan furják be magukat a kemény földbe. Eleinte a szerelemnek csak megrengetik az épületét, amely aztán több helyütt megrepedezik, míg végre, mikor munkájukat bevégezték összeomlik az egész.

Oszkár ellent akart mondani.

— Ti tehát egybe fogtok kelni — folytatta tovább — és — mint ahogy mondani szokták — eleinte rajongtok egymásért. Te Elzát mind-egyik csak a színházakból és a koncert-termekből ismered s legfőleg a tenispályán, vagy a teastélyeken figyelhetted meg. Ott persze minden csupa fény és ragyogás volt. Minden mozdulata bájos, minden pillantása

szerelemtől izzó, minden szava szeretetreméltó. De nemsokára másképpen lesz ám minden. A külsőségek korlátja lehell s úgy jársz majd, mint az a falusi gyerek, aki színelőadást még csak a nézőtérrel látott s aki azt hitte, hogy azok a királyok mind igazi királyok, hogy a színpad felhői valóságos felhők s hogy a hátérben levő erdős hegyek igazi erdők és valóságos hegyek és mikor egyszer fölvezették a színpadra, a kulisszák mögé, akkor látta csak hogy a király koronája aranyozott papiros-czifraság, hogy a felhők óriási patyolatszalgokból vannak csinálva s hogy a pompás erdők és hegyek csak nyomoruságos, összetakolt lécdarabokra raggatott, zöldremázolt vászonrongyok. Te is úgy jársz majd, mint ez a buta suhancz! Amit messziről nagyszerűnek, pompásnak láttál, s ami szemedet kápráztatta és bámulatra keltett, azt közlő, mint az okos asszony ügyességét fogod megismerni, amely izléssel és belátással korrigálja a természetet. Mikor majd — ami téged úgy elbájolt — a szép, karcsu alakot lomha, izléstelen állásban pillantod meg, akkor fogsz először elkeseredni, oly rossz érzésnek válsz rabjává. Módozban lesz azokat a szép szemeket, amelyekért úgy rajongtál, aluszékonyoknak, semmitmondóknak látni. És megint kellemetlen érzéseid lesznek. Talán erősebbek és tartósabbak, mit első ízben voltak.

Mikor majd az ő édes, piros ajkai — melyek annyira gyöngéd, szerelemtől áradó szót suttogtak füledbe, — majd kemény, illetlen szavakat vagdosnak a fejedhez haragtól rángatóznak s fájdalomtól eltorzulnak. Csak egy

Tovább megy a maga útján.

Tisza István gróf miniszterelnök: Nem volt szándéka ebben a technikai obstrukcióban felszólalni. (Zajos ellenmondások a bal és szélső baloldalon.)

Ez az eszmecsere, ha nem is formájában, de lényegében technikai obstrukció, a házszabályokhoz való felszólalás ürügyével lopják a ház idejét. (Zaj balról.)

Felkiáltások balról: Magas nivól Már Kossuthnak sem szabad beszélni.

Kubik Béla: A tulsó oldalra nem néz az elnök.

Elnök: Kubik Béla képviselő urat rendreutasítom.

Lengyel: No ne izéljen már!

Elnök: Lengyel Zoltánt is rendreutasítja. (Zaj.)

Tisza István gróf: Technikai obstrukció az is, ha zajongással igyekeznek megakadályozni a szónokot a beszédében. Csakis a Kossuth iránti tisztelet bírja rá, hogy felszólaljon. Kossuth a kormányának szolgáltattott argumentumot arra azzal, hogy a békés időre hivatkozott, mert ha béke volt, akkor az ellenzék miért tervezett obstrukciót a mérsékelt házszabályrevízió ellen.

Az ellenzékkel egyetértve akarta ezt a nagy kérdést megoldani, sajnálja, hogy ez a törekvése nem sikerült, de azért tovább fog menni a maga útján. A házszabályok nem a kisebbség, hanem a nemzet érdekeit védik. Elég ha a házszabály biztosítja a kisebbségnek azt a jogát, hogy a kormány javaslatait alaposan megvitassa. A végleges házszabályrevízióban nem is tervezi semmi korlátozást a szólás-szabadságnak. De azt nem szabad megengedni, hogy a kisebbség esetleg idegen érdekek szolgálatában akadályozza a parlament munkáját. (Nagy zaj a baloldalon.) A formákat a kormány részéről parancsoló szükség nélkül megsérteni nagy hiba. (Nagy zaj.) A formák megsértése azonban bizonyos körülmények között szükséges lehet. Majdnem egy évig voltunk ex-lexben, ami nem következett volna be, ha mellékes formákra tekintettel nem lettünk volna, s a kormány a formák megtartása miatt napról-napra minden tétellel megsértette a törvényt. A törvényisztelet...

Zboray Miklós: Az csak forma önnek!

Gabányi is közbeszól valamit, mire az elnök így szól:

— *Gabányi* urat ezért az illetlen szóért rendreutasítom.

kicsit ne legyetek egy véleményen, meglátod, hogy a lelke az ő éretlenségében és ostobaságában mennyire tele van előítélettel, ellen-szenvvel, gyűlölettel és ezerféle kis és nagy hibával!

Jaj neked, ha a hiúságát, önérzetét megsérted, vagy azt akarod, hogy a tied legyen az utolsó szó. Jaj neked! Kis kacsóját, melyet már annyiszor halmoztál el ezer meg ezer csókkal, ökölbe szorítja s megfenyeget vele. Ez az érzésed, — valahányszor csak megfigyeled a feleséged magaviseletét — mindig kellemetlenebbé válik s mindinkább meggyőződik arról, hogy valami eddig nem ismert idegen dolog furakodik közéd s eljön az a nap, mikor majd mint ellenségek álltok egymással szemben.

A szerelem sirásói bevégezték munkájukat. A fárasztó együttélés, a mindennapi nyomorúságos egyformaság, apróbb jellemhibák, ezek a szerelem sirásói.

Hillebrand fölkelt ültéből s néhányszor le- és felsétált a szobában. Oszkár feszülten figyelte fejtegetéseinek hatását a barátján.

— Én nem ábrándulhatok ki soha! — törte meg Oszkár újra a csöndet. — Az én szerelmemben Elza mindig a dicső ideálkép marad. Én soha sem fogom őt olyan helyzetben látni, ami az illúziómat szétfoszlathatná. Az én imádásom tartós lesz s csak akkor lohad le majd, mikor bálványképem arcán az idő mély barázdákat szánt — ha ugyan már előbb nem talál más ideált magának.

Hillebrand megállt az asztal előtt, amelyen

Lengyel Zoltán: A rendreutasítást nem szabad megokolni.

Elnök: Lengyelt másodszor is rendreutasítja.

Tisza István gróf: Arról van szó, hogy megsértsük-e a formát, vagy pedig lehetővé tegyük azt, hogy az ex-lexbe bármikor belemenjünk? Ha a kettő között kell választani, egy pillanatig sem fogok habozni, hogy melyiket választzam. (Zajos taps jobbról.) Én a Ház rendjét óhajtottam biztosítani.

Kaas Ivor báró: És a szabadságát megölni. (Zaj.)

Tisza István gróf: Azoknak a közreműködését is óhajtottam, akik szomorúan látták az obstrukciókat. Ebben csalódtam. De ne higgyék, hogy csak egyhangulag lehet a házszabályokat módosítani. A nemzeti akaratban van elég erkölcsi erő arra, hogy *összetörje azokat, akik a többség által alkotandó házszabályoknak ellenállanak.* (Taps balról.) Most fog eldőlni az, hogy a magyar nemzetben van-e elég politikai érettség s igaz ragaszkodás a hazafias intézményekhez, hogy azoknak az eljárására adja meg a sanctiót, akik a magyar alkotmányt a megrázkódtatásoktól megmentik. Bizom a magyar nemzet jó géniuszában s az Isteni gondviselésben (Nagy zaj.) meg fog bennünket kimélni attól a szégyentől, hogy most bénulna meg munkásságunk, mikor a nemzet és a király végre együtt dolgozhatik az ország jövőjére. (Nagy zaj.) Sajnálom, hogy az egész nemzet nincs itt a karzatokon s nem látja az önök viselkedését. (Nagy zaj.)

Rákosi Viktor: A nemzetet engedjék be ide, a választói jog kiterjesztésével, nem a karzatra.

Felkiáltások jobbról: Kikirikli!

Tisza István gróf: Aki az önök működését látja, az nem fogja soha elhinni, hogy önök a nemzet érdekeiért küzdenek.

Rátkay: Mit színészkedik itt!

Elnök: Rátkayt rendre utasítja.

Tisza István gr.: A legborzasztóbb szégyen volna, ha most, mikor meg van a nemzeti fejlődés minden előfeltétele, nem volna elég erkölcsi erő arra, hogy elbánják azokkal, akik a szabad intézményeket aláássák botor eljárásukkal, hogy azután az első vihar szétszórhasza mindenfelé a magyar nemzetet a világ kaczájára. Ez ellen küzdünk mi s ha az Úr Isten ezt a nemzetet elveszteni nem akarja csak a miénk lehet a győzelem. (Zajos éljenzés és taps a jobb oldalon.)

egy hirlap volt szétterítve. Hirtelen átlapozta s a multságok rovatát kezdte tanulmányozni.

— Mi is van ma Ronachernél? — kérdezte azután olyan hangon, amely a lehető legközbösebb akart lenni.

— Ronacher — és — völegény... Hogy illik ez össze?

— Mulatni akarok!

— A menyasszonyod nélkül?! Hát nem esküdött meg neki, hogy nála nélkül nem tudsz mulatni?

— Az csak frázis, csak szólásformál...

— Vagy úgy?... Akkor hát fölveszem az új tavaszi ruhámat. Feltűnő jelenség leszek benne!

Oszkár öröme leirhatatlan, hogy szónoki lendületű beszéde ily nagy hatással volt a barátjára.

Mikor felöltözött, Hillebranddal karonfogva távozott hazulról. A lépcsőn az utolsó kanyarodóhoz érve Hillebrand hirtelen így szólt:

— De az rettenetes feltűnést keltő, kolosszális egy dolog lesz, ha én Elzának a jegygyűrűt visszaküldöm.

— Ne törődj vele. Különbben is majd költői színben tüntetjük föl a dolgot. Megtaláljuk még annak a módját is. De addig is légy oly vidám, olyan jókedvű, amilyen csak tudsz lenni. Ronachernél van most egy csinos lány, a pezsgős Karolin, valami különös, kedves egy teremtes. Ott aztán ihatunk a szerelem sirásóinak egészségére.

A Kossuth nóta.

Az elnök az ülést 5 percze felfüggeszti. A jobb oldal óriási zajjal tódult ki *Tisza* István gróf után a folyosóra és harsogva éljenezte, tapsolta miniszterelnököt. A folyosó másik végén az ellenzék egytömegben szemlélte a jobboldal ujongását, mely eg, re hangosabb és hangosabb lett.

Ekkor váratlan dolog történt. Koháry ellenzéki képviselő ajkán dal zendült meg, melyet egyszerre felkapott száz hang. Harsogva minden ember, enémítva diadalmasan szárnyalt a folyosó kupolái alatt a nóta:

Kossuth Lajos azt üzente . . .

Az ellenzék (néppárt Rakovszky Istvánnal élén, a nemzeti párt, a Szederkényi-párt és természetesen a Kossuth párt) hatalmas tömegben állott együtt és mint a himnusz úgy szállt a nóta, a magyar szabadság nótája ha almas szárnyalásával betöltve az egész országházát.

Az elnök csengői hirtelen sivalkodni kezdtek. Az ellenzék egy csapatban betódult a teremben elhatározva, hogy a tüntetést ott fogja folytatni.

Az elnök az ülést öt percze felfüggeszti.

Szünet után

Kossuth Ferencz kelt fel szavainak helyreigazítása czimén. A függetlenségi párt sohasem sem szóval sem tettel nem küzdött a nemzeti jogok ellen

Elősorolja, minő viszonyokat köszönhet a nemzet az obstrukciónak: a kuriai biráskodást, az összeférhetlenségi törvényt, a katonai vivmányokat.

Magyarországon olyan az obstrukció, mint a napfény. Kéri a magyarok Istenét, hogy az országot ebben a nehéz helyzetben megvédelmezze. (Éljenzés a bal- és szélsőbaloldalon.)

Tisza István gróf: A kuriai biráskodásnak, semmi köze az obstrukciónak. Ez a javaslat először 1895-ben Bánffy bárónak, szerinte, lelkiismeretlen trükcje miatt hiúsult meg s obstrukció nélkül lett törvény. (Zaj a baloldalon.) A végleges házszabályrevízióban még addig sem akar menni, mint más parlamentek.

Polónyi Géza: Csak ötven ember kívánságára bezárja az ülést. (Nagy zaj.)

A néppárt nevében.

Zichy Aladár gróf: Személyes kérdésben és a házszabályokhoz kér szót. A Házszabály szerinte máris súlyosan meg van sértve. Az a taps, mely a többségen minduntalan felhangzik, hamis mámort jelent. Am oszlassák fel a képviselőházat, de bármily törpe kisebbség kerül vissza az sem fogja elismerni a házszabályok érvényességét.

Ezután áttértek *Tisza* István gróf miniszterelnök indítványának tárgyalására.

Vázsonyi Vilmos: Vigyázzon a miniszterelnök, mert még örökéletű talál lenni. *Tisza* a rendjelosztogatásokkal a pártkasszát akarja növelni. Ugy tesz, mint Bánffy Dezső báró tett s hiszi, hogy a miniszterelnök rendjelosztogatásának is az lesz a vége, ami a Bánffyénak.

Tisza István gróf benyújtja indítványát arra nézve, hogy a Ház parallel üléseket tartson. A második ülések délután 4 órakor fognak kezdődni.

Polónyi Géza: Az ilyen indítványokat külön időnként kell bejegyezni.

Apponyi Albert kijelenti, hogy a parallel ülések behozása miatt lépett ki a tavasszal a szabadelvűpártból, s most is az a véleménye a miniszterelnök indítványáról, mi akkor volt. Harcolni fog ellene.

Az ülés vége fél 3 órakor.

Az erdélyi Státusgyűlés.

Kolozsvár, 1904. nov. 17.

Az erdélyi róm. kat. egyház autonómikus szervezettel bír. A kormányzó hatalom két kezben van letéve. Gyakorolja a klérus és bizonyos laikus elem. Hosszu történeti multra kellene visszatekinteni, ha az erdélyi Státus kifejlődését, alkotmányos életét, önállót, a maga dolgaiban szinte szuverén hatalmát részletezni óhajtánók.

A Státus életében egyik nevezetes nap az őszi nagy közgyűlés, melyre meghívja az elnökség a Státusgyűlés valamennyi tagját s beszámol azokról az eseményekről, melyek az egyházmegye életében egy év lepergése alatt megtörténtek.

A külső kép, ami ugy novemberben meg elevenül Kolozsvárt, színes, mozgalmas, s Kolozsvát városának mindig szívesen látott vendégei a róm. kath. Státusgyűlés tagjai. Tiszteletreméltó egyházfők, előkelő tanügyi emberek, hirneves világi hivatalnokok sereglenek össze a Státusgyűlésre, Erdély katolikus világnak a kremje, az előkelősége, színe-java.

Ma délelőtt 9 órakor az egyetemi templomban ünnepélyes Veni Sancte volt, melyet Majláth Gusztáv Károly gróf püspök czelebrált fényes papi segédlettel. A szent misén teljes számban jelentek meg a Státusgyűlés világi és egyházi elemei 10 órakor már elfoglalták helyeiket a főgymnázium dísztermében. Dorgó Albert indítványozta a Majláth meghívását. A püspököt meghívó bizottságban részt vettek: Fr. Nemes János, Soó Gáspár, Béli Ferencz, Betegh Sándor, Gidófalvi Páll Antal.

A küldöttséggel belépett püspököt viharos éljenzés köszöntötte. Majd elfoglalta helyét az elnöki székben és a következő nagyszabású lelkes beszéddel nyitotta meg:

Dicsértessék az Ur Jézus Krisztus!

Mélyen tisztelt Státusgyűlés!

A Boldogságos Szent Szűznek, akinek ez évben örvendés Jubileumát üljük, kegyelem helyéről jövünk, segítségül hívtuk az Isten szent lelkét, s kértük, hogy lebegjen tanácskozássunk felett, hogy az, és ugy határozassunk, a hogy azt Isten dicsősége és a lelkek üdvössége kívánja.

Megmondom a mélyen tisztelt közgyűlésnek, hogy miért imádkoztam.

Imádkoztam először azért, hogy mindnyájan, e Státusgyűlés tagjai, egyek legyünk, összetartsunk, azon törekvésünkben, hogy ami iskoláinkat hitvallásos jellegükben megtartsuk. Mondhatom, hogy valahányszor egy iskolát feladni kénytelenek vagyunk, az egyházközség anyagi szegénysége miatt, min ha szivemből egy részt tépnének ki, mintha a haza a földjének egy darabját vesztenék el. Nem szoktam nagyítani, vagy költői képletekben beszélni. A mit mondtam, azt úgy érzem is.

Mi lesz a mi magyar ifjúságunkból, ha nem lesz erős hite, mert ez az, ami szenvedélyeit fékezi, ami jellemét fejleszti; mi fogja aczélni erejét, mi fogja azt az ifjúságot áldozatra és munkára képessé tenni, ha nem lesz erős hite.

Ugy érzem, mintha a haza egy darab földjét vesztenék el, mikor egy iskolát feladni kénytelenek vagyunk, mert valahányszor gyengül a katolicizmus a haza egyes pontján, mindannyiszor a haza is gyengül; — a katolicizmus ereje hazánknak (Ugyvan! Élénk helyesles!) legbiztosabb támasza a trónnak. A katolicizmus adta mindig a legbékésebb, legmunkásabb, leghivebb alattvalókat a királynak, hazának! (Ugy van!) — És, ha nem vagyunk képesek erős, katolikus nemzedéket nevelni, akkor fog a katolicizmus, hogy a haza ereje s növekszik az oknak száma, kiknek sem Istenök, sem hazájuk.

A másik, a miért imádkoztam, az, hogy az Isten adjon e haza minden polgárának be-

látást, hogy ne keresse azokat, amelyek szétválasztanak, hanem azokat, amelyek egyesítenek, hogy mint testvérek együtt élhessünk, megértve egymást és tisztelve egymás meggyőződését.

Nem hiszem, hogy azt, aki olvasta a két protestáns felekezet legújabb memorandumát, fájdalmasan ne érintette volna az a hang, mely azon végig vonul. (Helyeslés.)

Istenem! Ha olyan veszedelmesek vagyunk, hogy annál legnagyobb bajt nem lehet képzelni, mintha valaki katolikussá lesz? Így vonul végig az a hang a memorandumon. Nem terjeszkedem ki a részletekre:

«Istenem, add, hogy mint egy hazának gyermekei, Krisztusban testvérek, akik az igazságot keressük, legyünk elnézéssel egymás iránt!»

A harmadik, amiért imádkoztam, az, hogy a jó Isten a mi drága, szeretve tisztelt, világi elnökünket tartsa meg nekünk. Mert ő beadta lemondását, azért, mert azt mondja, hogy egészsége annyira megrendült, az ő idegessége annyira fokozódott, hogy nem tudná a Státus elnöki tisztet teljesíteni úgy, ahogy a Státus érdeke és a mindnyájunk által ismert lelkiismeretessége megköveteli. Azért imádkoztam, hogy a jó Isten világosítsa fel őt és adjon neki erőt, akaratot, hogy a Státusgyűlés közös kérésének, — mert nemcsak a magam nevében beszélek, (Ugy van! Helyeslés.) hanem az egésznek nevében — engedve, vonja vissza lemondását. (Helyeslés.)

Igaz, hogy a mult hónapokban sokat betegeskedett, távol volt és azt mondta, hogy nem foglalkozhatott a Státus ügyeivel; de akkor is szíven viselte azokat. Nem engedjük őt visszavonulni és kérjük vonja vissza lemondását, kérjük a jó Istent, világosítsa fel, hogy a meddig csak lélekezni tud, amíg egy parányi erő van benne, azt az erőt a Státusnak is kell szentelnie! (Eljenzés! Helyeslés!)

A lemondó irat felolvasása.

Azt hiszem, hogy a Státusgyűlés egyértelmű határozatát kimondhatom, — kérjük őt Excellentiáját lemondásának visszavonására (Helyeslés); méltóztassanak megbizni azzal, hogy a világi elnök ur őt Excellentiájával a Státusgyűlés határozatát közöljem. (Helyeslés.) A Státusgyűlést az Ur Jézus nevében megnyitom.)

Szamosi János felolvasta a sürgőnyt, melyet a gyűlés a Pápának küldött.

A Majláth püspök beszédét többszörösen szakította meg lelkes, általános éljenzés. Mikor befejezte, hosszantartó, őszinte éljenzés zúgott fel, mely több percig tartott.

Zakariás János ügyvéd indítványozta, hogy Majláth püspök beszédét szószerint vegyék be a jegyzőkönyvbe és publikálja a sajtó.

A Státusgyűlés egyhangulag elfogadja az indítványt.

A Státus szervezeti szabályzatának elkészítésére egy külön bizottság ment ki s ez a bizottság azt a jelentést adta, hogy három hónap mulva be fogja mutatni.

Jegyzőkönyvi köszönetet mond a státusgyűlés Majláth gróf püspöknek, ki a mult évben is 133,995 koronát adott, iskolai és nevelési célra saját házi magánpénztárából. A kepe megváltás ügye nagyon rosszul áll. Bánffy Zsigmond azt indítványozta, hogy a székely megyék keressék meg az országgyűlést, hogy az ügyet sürgesse a miniszteriumban.

2 órakor bankett volt Nagy Gábor éttermében. D. u. 3 órakor a gyűlés tovább folyik.

A keletázsiai háború.

A megszőkött orosz hajó.

London, nov. 17 A Reuter-ügynökségnek jelentik Csifuból: A Rasztoropni orosz torpedózó parancsnoka megkérdeztetvén, ugy nyilatkozott, hogy a Rasztoropni feladata távirat-továbbítás volt. A többi okmány Port-Arthurban maradt. Éjfélkor hóviharba burkolva távozott Port-Arthurból. A japán torpedónaszádok mé-

gis észrevették a Rasztoropnit és üldözőbe távozott de az orosz hajó, a leggyorsabbak egyike, nemsokára kisiklott üldözői kezéből és Csifuba érkezett. Miután a hajó a Now-Orleans nevű amerikai hadihajó mögött horgonyt vetett, a Hajung nevű kínai czirkáló husz perc mulva a Rasztoropni mellé ment. Parancsnoka az orosz hajóra ment és annak parancsnokával rövid tárgyalást folytatott. Nemsokára az amerikai konzul is a hajóra ment, de nem szólították fel ugy, mint a kínai kapitányt a kajutbe való belépésre, bár heves hóvihar volt. A kínai kapitány, megengedte a parancsnoknak, hogy 24 óráig Csifuban maradjon avval a megjegyzéssel, hogy a hajó e határidő leteltével kénytelen lesz lesze relni. E beszélgetés közben matrózok, kik egészségesnek és gondatlanoknak tetszettek, torpedók bozsirozásával és töltésével foglalkoztak. A beszélgetés után a Rasztoropni a Recsíteni régi horgonyzó helyén vetett horgonyt, hol meglátogatta az orosz konzult, hogy a táviratokat magával vigye a szárazföldre. A Rasztoropni tisztjei ugy nyilatkoztak, hogy Port-Arthur még ma is oly jól áll, mint két hónap előtt. Azt a hirt valótlanok mondták, hogy a Baján elsülyedt. Csak a gépeit rongálták meg néhány lövéssel, de ismét ki is javították. Azt mondják, hogy a czirkálók naponta kijárnak a kikötőből, míg a csatahajók benmaradnak.

London, nov. 17. A Reuter-ügynökség jelenti Csifuból 16-áról este 11 órakor: Jó forrásból hírlik, hogy a Rasztoropni orosz torpedózón pecsétes rendelek voltak, melyek szerint a hajót légbe kellett volna röpíteni, ha nem lett volna kedvező alkalma az elmenekülésre. A hajó, mielőtt távozott Port-Arthurból, robbantó szereket helyezett el öt vízmentes rekeszébe.

London, nov. 17. A Daily Telegraph jelenti 16-áról Csifuból: Hivatalos jelentés szerint Rasztoropni táviratot hozott. Kapitánya azt táviratozta a cárnak, hogy a Port-Arthurra intézett japán támadásokat mindenütt visszaverték és hogy fontos erősséget nem foglaltak el.

A japánok készülődnek.

Pétervár, nov. 17. A Brsevija Vjedomoszti jelenti az orosz főhadiszállásról. A japánok nagy haderőket vonnak össze az orosz keleti harcziel ellen, honnan nyugtalanító hírek érkeznek. Járóőrök azt jelentik, hogy az összes átjáró szorosokat ellenséges előőrök tartják megszállva.

Alexejev újból kegyelt.

London, nov. 17. Alexejev megjelenése új tápot adott a harczyi párt törekvéseinek. Alexejev tegnap a kihallgatás után a czári család ebédjén is részt vett. A czár igen szives hangon beszélt vele. Hir szerint a helytartó ismét teljes mértékben megnyerte a czár bizalmát. Mint mondják, nagy kitüntetésben fog részesülni; alkalmasint Oroszország birodalmi kancellárjává nevezik ki. A legutóbbi időben már-már érvényesülni látszott a békepárt álláspontja, főleg tekintettel a háboru igényelte rettenetes ember és pénzáldozatokra, a belállapotok züllésére, valamint arra, hogy az egész külügyi politikának egyetlen irányban kell összpontosulnia. — Kifejezésre jutott ezért a békére való hajlandóság. — E tárgyalások, melyek a cárnak II. Vilmos császárral való találkozását célozzák, még nincsenek félbeszakitva; sőt várható, hogy mihelyt a békepárt törekvései újabb erőre kelhetnek, a találkozást megtörténik s hogy ekkor a béke létrehozás ra Japán is hajlandó lesz. Mondják, hogy a harczyi párt jelenlegi felülkerekedése az új belügyminiszter alig megindított egészséges reformakciójának is sokat ártott.

A balti hajóraj ellátása.

Tokió, nov. 17. A japán és a francia kormány folytatják tárgyalásukat az iránt, hogy a balti hajóhad a francia kikötőkben vehet-e fel szenet. A japán parlamentben e kérdésben nyilatkozatot várnak. Egy másik 16-iki esti táv-

iratban az áll, hogy a japán kormány előbb nem nyilatkozik, míg a tárgyalásoknak végük nem lesz.

UJDONSÁGOK.

* Megyebizottsági tagok választása.

Rebesgetik, hogy a Tisza-kormány meg akarja ismétetni a Bánffy Dezső által már egyszer keresztülvitt téli választásokat. Ez azonban még a jövő és a miniszterelnök titka. Az azonban már bizonyos, hogy mégis lesz választás a megyében, habár csak olyan fiók-választás is. A megyebizottsági tagok egy részének megbízatása lejár ez év végén. Ezen helyekre lesznek a választások. Biharvármegye igazoló választmánya a megyebizottsági tagok választását november hó 24-ére tűzte ki. A választás iránt már megindult a mozgalom az egész megyében.

* Allamsegély a harmadik vashidra.

A nagyvárad harmadik vashid építésének szüksége mindjobban átmegy a köztudatba s úgy látszik, a városházán is komolyan foglalkoznak vele. A közuti alapnak azonban nincsen a hidra pénze. Az építést akként akarják mégis megoldani, hogy feliratot intéznek a miniszterhez, segítse a várost a hidépítés költségeinek fedezésében. Ragány János főszámvevő már elkészítette a felterjesztést, amelyben a harmadik vashid költségeire az 1905. évben 40,000 az 1906. évben pedig 16,000 korona, vagyis évi 28,000 korona államsegélyt kér a város a kereskedelmi minisztertől.

* **A kath. főgimnázium Erzsébet-ünnepélye.** A nagyvárad prémontrei rendi katolikus főgimnázium holnap, szombaton, délelőtt 10 órakor az intézet dísztermében Erzsébet emlék-ünnepséget rendez, melynek sorrendje a következő: 1. Almodozás. Schumann-tól. Vonós quintett. — 2. Emlékbeszéd, tartja Sarneczky Gellért főgymn. tanár. — 3. Erzsébet-gyászdal. Beleznaytól. Énekli a főgimnázium vegyes énekkara. — 4. A királyné álma. Pósa Lajostól. Szavalja Grósz Ernő, VIII. o. t. — 5. Elegia. Várad Aladártól. Előadja a teljes zenekar. — Ez ünnepségre a t. szülőket és tanügybarátokat tisztelettel meghívja az igazgatóság.

* **Az óvoda-bizottság ülése.** A nagyvárad állami óvodák felügyelő bizottsága tegnap délután ülést tartott a városi székházban, amelyen Mezey Mihály elnöke alatt öz. Grunwald Henrikné, Mezey Vilma, dr. Molnár Imréné, öz. Rechtné Bauer Zsófia, Kopperl Gizella, továbbá dr. Vucskics Gyula, Mártonffy Bogdán és Réz Mihály voltak jelen. A bizottság megállapította az óvodák zárszámadásait. A bizottság felterjesztést intéz a kultuszminiszterhez, hogy az óvodákban a téli szünet helyett a nyári szünetet engedélyezze. Ez minden tekintetben megfelelőbb lenne, már csak azért is, hogy nyáron a szünet alatt az óvodák épületeit javíthatnák, tisztogathatnák.

* **Uj levelező lapok.** Pár nap óta az eddigi levelező-lapok mellett, melyek továbbra is forgalomba maradnak, új levelező-lapok kerültek forgalomba. Ezek főképpen abban különböznek a régiektől, hogy a címzési oldal bal sarkán egy háromszögletű üres hely van, hova a feladó a nevét és lakását írja. Ezen üres hely kitöltése biztosítja a föladót, hogy visszakapja levelező-lapját, ha a címzett nem található.

* **Kézrekerült debreczeni betörő.** Még az 1900. év nyarán történt, hogy a debreczeni kórház irodai helyiségében vakmerő betörést követett el Gubóczy István kertész és onnan 300 korona készpénzt ellopott. Akkortájt széleskörű nyomozást indított a rendőrség, de mindössze azt sikerült megtudni, hogy Gubó-

czy a betörés hajnalán Szilágyi és Sívágó rendőrökkel mulatott együtt, majd eltűnt. Már el is felejtették régen a régi betörés emlékét, midőn szerdán este a győri rendőrségtől távirat érkezett, hogy ott Gubóczy önként jelentkezett. Az önként jelentkezett betörőt, aki Petrosovszki Lajos kertész álnév alatt szerepelt, letartóztatták és még e héten Debreczenbe viszik. A betörés után Gubóczy Nagyváradon járt s mint foglalkozás nélküli csavargót a rendőrség itt letartóztatta s eltoloncolta. Később jöttek rá, hogy mivel volt dolguk.

* A Budapesti Hírlap munkatársa.

Ketten ültek a kávéházban; két ifju és hosszúfürtű.

— Hja, mikor még én Budapesten dolgoztam!
— Meg én is: a Budapesti Hírlapnál!
— Ott voltam én is. Micsoda szédítő álmaim voltak!

— Mily szédítően kevés valósult meg belőlük!

— Hja, a szerencse forgandó.

— A vidék pedig Mucsa.

A szomszéd asztalnál egy ur érdeklődéssel figyelt, azután felkelt, és a két hosszú fürtűhöz lépett.

— Bocsánat, engem legyenek kegyesek Mucsából kivenni. Én is irtam valaha közleményeket a Budapesti Hírlapba.

— Ah, óh! Kellemes meglepetések, bemutatkozások. A harmadik »kollega ur« igen jól találja magát a társaságban s a hangulat emelkedik.

— Legyünk per te!

— Ugyis kollegák vagyunk.

— Vagyis voltunk a Budapesti Hírlapnál.

Egyszerre csak az irodalmi munkálkodás is szóba kerül.

— Én híreket irtam . . . de csakis a legfontosabb, a legfontosabb híreket.

— Én is, azonfelül a legfontosabb hivatalos lapbeli kinevezéseket. És te, pajtás?

A harmadik küssé habozott.

— En? Igen, adtam le én is közleményeket . . . igen fontosokat . . . é'tetbe vágóan fontosokat . . .

Feszűt kíváncsiság.

— Igen . . . árverési hirdetéseket.

— Hát micsoda az ur?!

— Nem mondtam eddig? Pardon! Én királyi járásbírósi végrehajtó vagyok.

* **Nagy lopás.** Balogh Andrásné Hattyu utca 9. szám alatt levő lakásába az egyik szobába az éjszaka az udvar felőli ablakon át bemászott valaki és a szalmazsákban elrejtve volt 900 korona készpénzt, három gyűrűt és egy ezüst órát láncostól elvitte. A helyszíni nyomozat alapján kétségtelemnek látszik, hogy ezen lopást csakis a káros viszonyait teljesen ismerő egyén követhette el. A nyomozás ezen irányban tovább folyik.

* **Milyen lesz a tél?** Ez a kérdés most már nagyon időszerű. A párisi Figarónak egyik vidéki olvasója megtelel rá. Azt írja, hogy a méh a legjobb időjós. Ha ősz utolján a méhek nagyon erősen bedugaszolják viaszszal kaptárjuk nyílását és alig észrevehető kis lyukat hagynak csak rajta, akkor okvetlenül zimankos tél következik. Ha enyhének készül a tél, a kas nyílását egyáltalán el se dugaszolják. Az idén a méhek roppant gondosan becsukták házuk ajtaját. A telünk tehát különösen zordon lesz. A mi az eddigi kóstoló után nem is látszik valószínűtlennek.

* **Vig élet a jégen.** Tegnap a nagy hideg kevéssé alábbszállt, de azért az árnyékos helyeken fagyott. A városligeti tó jégén vígan korcsolyáztak. Az előbbi éjjelen hizlalt jég megfelelő volt. Ez alkalommal még csak a tó egyrésze alkalmas ugyan a kis vízállás miatt korcsolyázásra, azonban ha tovább is tart a hideg, néhány nap alatt az egész területen pompás jég áll a közönség rendelkezésére.

* **A kulináris latinság diszpéldánya.** A szatmármegyei Tyukod község határába a Rápollt községbeliek marháikat mindig odahajtották legelni. Tyukod község ezt megsokalván, a következő ultimátumot küldte Rápollt község előljárásihoz:

Nos Georgius a biró, cum esküdt a tanács damus pro memoria, ut vester baromság, semper fecit magnum kár; in nostra zabjóság.

Most iterum damus pro memoria ut máskor oda ne mittatis, nec tinotis, nec aliud quidquam brutis, mert ha ibi kapabimus et fületis et farkatis elvagamus, csonkasz domi bocsátamus.

Signatum 1761. Tyukod.

(Fordítása.) Mi György, a biró az esküttekkel a tanács, tudomásul adjuk, hogy a ti baromságotok mindig nagy kárt csinál a mi zabjóságunkban. Most ismét tudtul adjuk, hogy máskor oda ne küldjétek sem tinókat, sem más állatokat, mert ha mi ott kapjuk, fület is farkát is elvágjuk, csonkán hazabocsátjuk.

Tyukod, 1761.

* **Tolvaj krónika,** Papp György 26 éves oláhapáti-i illetőségű rovott multu egyént, kit többrendbeli lopás miatt különböző bünyügyi hatóságok kerestettek, tegnap este 10 óra tájban elfogta a rendőrség a Lóblé-féle szeszgyárban, ahol a jómadár, mint vendég, egy béresnél az igazak álmát aludta. Lezárattott. Ugyancsak elfogta ma hajnalban a rendőrség Csóka Tivadar rovott multu egyént, ki hétfőn este a Fekete Sas udvarán álló egyik szekérből fűszerárut tartalmazó csomagot emelt el, másnap reggel pedig a Nemzeti szálló udvarán ellopott egy kocsirol egy télikabátot. Lezárattott. — A Vitéz-utca 74. szám alatt lakók tegnap este 6 óra tájt gyanus zörejt hallottak a tyukketreczből, ahonnét valaki erősen csititgatta a dühösen ugató háziebet. Dano Györgyné és hozzátartozói azután előhúzták a ketreczből Kis József 56 éves kisszántói illetőségű csavargót és átadták a rendőrségnek. A jómadár akit ekként csirkelopási szándékában zavartak meg, azzal védekezik a rendőrségen, hogy szervizivbaja van és valószínűleg szivbajos rohamában került valamiképen a tyukketreczbe. Egelőre utókuraképen lezárattott.

* **A legjobb téli csemege.** A szüret befejezése után a gyümölcsfélék között az alma a legkedveltebb csemege, ezért alig van háztartás, amelyben a téli beszerzéseknél az alma nem szerepel. Ez évben a Szilágyiságon jó almatermés volt, különösen a finomabb fajalmákból. Azonban a legszebb almák a legtöbbszőr a gondatlan kezelés és szállítás miatt öszszeverve, törve körülnek eladásra, ami által értékéből sokat veszít, mert hosszabb ideig nem áll meg. *Vizvezeték-utca 19. szám alatt* azonban kézzel szedett, egyenkint csomagolt szép arany pármin, zöld renet, arany renet, batul, ponyik és sóvári alma szerezhető be, kilónként vagy métermázsával a termelőtől. Az almák szállítás után átvannak válogatva s hibátlanok. Reggel 8 órától este 6-ig megtekinthető.

* **Van szerencsém a n. é. közönség** szives tudomására hozni, hogy a körösparti vendéglőmben, melyet a mai kor igényeinek teljesen megfelelőleg rendeztem be. Jó ételekről és kitűnő italokról gondoskodva van. Minden este elsőrendű cigány zene, friss csapolású Dréher sör, zóna reggelik, hideg és meleg ételek minden időben pontos kiszolgálás és olcsó árak mellett kaphatók. Nyári és téli kényelmes fedett helyiségeim módot nyújtanak a legkényesebb igényeket kielégítenem. Midőn ezt a n. é. közönségnek b. tudomására hozom azon szerény óhajomnak adok kifejezést, hogy úgy mint a jelenben, a jövőben is minél számosabb b. látogatósaikkal engem továbbra is megtisztelni sziveskedjenek. Kiváló tisztelettel Szabó Gyula, vendéglős. Abonensek felvételnek.

* **Klein Menyhért** előnyösen ismert fiatal kereskedő Szt. László téren a (holdas templom mellett) egy gondosan összeállított rőtös és divatáru üzletet nyit, melyet az itteni piacon eltöltött 12 évi tapasztalatok alapján rendezte be. Bizalomkeltő ezen önnállósítás már azért is, mert nem hirdeti azon folyton hangoztatott, de a valóságnak meg nem felelő reklámárakat, hanem miként értesülünk, csak is elsőrendű gyáraktól beszerzett jóminőségű árukat bocsájt a már töle megszokott szolid árakban a közönség rendelkezésére.

Az ujjonnan átalakított

és megnagyobbított áruházamban
Egy pár női (kalucsni) sár cipő
2 kor. 40 fill.
Egy pár finom férfi sár cipő
dupla kéreg és dupla talppal
4 koronáért

— egyedül —

REICHARD áruháza
czégnél Főutczán kapható.

Ugyanott raktáron vannak
már a legdivatosabb
őszi és téli **KALÁPOK**,
ereveti **AMERIKAI CZIPOK**, téli
KESZTYÜK, alsó ruhák és férfi
FEHERNEMÜEK
melyek szintén legolcsóbb
árban árusítatnak.

REICHARD-áruháza

Fő-utca.

IRODALOM.

Az amatőr. Az új művészi fényképezési folyóiratnak minden száma arról tanuskodik, hogy programját nemcsak beváltotta, de annál sokkal többet ad. Az Amatőr ma kétség-telenül a legszebb illusztrált újság, oly gazdag s oly előkelő kivitelben jelenik meg, hogy még azok is gyönyörűséggel lapozgatják, akiknek semmi közük sincs a fotografálásához, míg az amatőrök viszont minden sorából és minden képéből okulást, tanúságot meríthetnek. A leg-ujabb szám gazdag tartalma például ez: Cserna Rezső S.: Festők és amatőrök. — Szilárd Béla: A felhők fotografálásáról. — f. i.: Fényképfelvételek színházi előadás alatt. — Kohlman dr.: Fényképezés az iskolában. — A gumminyomásról. Fényképezési eljárások. — Adás—Vétel—Csere. — Irodalom. — Szerkesztői üzenetek. — Képek: Műmelléklet: *Novomeszky* Imre: Alkonyat. — Gr. Esterházy Mihály: A spanyol tengerparton. — Szilárd Béla: Felhőtanulmány. — *Novomeszky* Imre: Alkonyodik. — Szilárd Béla: Enyelgés. — Kohlman Artur dr: Érdekes olvasmány. — *Novomeszky* Imre: Patak partján. — *Toborffy* Zoltán: A kis öreg. — Kohlman Artur dr: Czigány leány. — Madarasi Beck Ilona: — Pihenés a sivatagban. — Szilárd Béla: Falu vége. — Látnivaló, nincs az a híres külföldi revue, a melynek mögötte maradna. Az Amatőr s innen van, hogy a fotografálók nagy tábora szinte egyöntetűen sorakozik a zászlaja alá. Aki meg akar ismerkedni Az Amatőr irányával, annak a kiadóhivatal (Budape t, V., Honvéd-utcz 10.) bármikor készséggel küld mutatványszámot. Jó felvételeket is bárkitől közöl az előkelő színvonalu újság, melynek egyes számai külön is megszerezhetők és magukban is értékesek.

SZÍNHÁZ.**Heti műsor:**

Péntek: Boccaccio, operett.
Szombat: Boccaccio, operett.
Vasárnap: Délután: Egyenlőség, fantázia
— Este: Svihákok, operett.

Boccaccio. Soupe nagyszerű operettje: »Boccaccio« kerül ma színre a Szigligeti-színházban. Az operettet az igazgató tanította be. A színház, illetve az operett személyzet

erőssége mind részt vesz ez előadásban, s a czimszereplőn, Aradi Arankán kívül a többi főszerepet: Garzó Adél, Wlassák Vilma, T. Pogány Janka, Agnelli Irén, Horváth Kálmán, Békeffy, Bérczy, Tihanyi, Szathmáry, Bognár, Sümegi játsszák. A reprizre már ma délután 3 órától lehet jegyeket előre váltani.

EGYESÜLETEK.

Tanítók közgyűlése. A Biharmegyei Tanítóegyesület a vármegyei közgyűlési termében 1904. évi december hó 1-én tartja rendez évi és tisztújító közgyűlését. A közgyűlés sorrendje: Délelőtt 10 órakor diszgyűlés a következő tárgysorozattal: 1. Hymnusz. 2. Elnöki megnyitó beszéd. Tartja: Gábel Jakab alelnök. 3. A kurucz-vezér. Költemény. Irta: Bodnár János. Szavalja: Váradi István nagyváradi közs. isk. tan. 4. Indítvány. Előterjeszti: Balogh Károly. n.-váradi közs. isk. tan. 5. Gábel Gyula székesfővárosi tan. előadása az irva-olvasás módszeréről. 6. Értekezés. Az életre való tanultság eszméje a leány népiskolai tanítás munkájában. Tartja: Páll Ilona nagyváradi közs. isk. tanítónő. 7. Szózat. 8. Záróbeszéd. Tartja: Gábel Jakab alelnök.

Délután 3 órakor folytatólagos közgyűlés. 1. A választmány jelentése a lefolyt 3 évről. 2. Jelentés a beérkezett pályamunkákról. 3. A számvizsgáló bizottság jelentése. 4. Költség előirányzat az 1905. évre. 5. Alapszabály módosítása. 6. Tisztújítás Nagy-Várad, 1904. nov. 10. Réz Mihály elnök.

TÁVIRATOK.**Kilépések a szabadelvűpártból.**

Budapest, nov. 17. (Saját tud. táv.) Fővárosi tudósítónk, mint fentemelt hirt közli, hogy a szabadelvűpártból ma *antizegyen* kiléptek.

Báró *Dániel* Ernő a délelőtt folyamán *összeveszett Tisza István miniszterelnökkel* s távozásakor — hir szerint — azt mondotta, hogy *vissza fogja vonni a házszabályrevízióra tett indítványát.*

A függetlenségi párt értekezlete.

Budapest, nov. 17. (Saj. tud. táv.) A függetlenségi és 48-as párt ma este *Kossuth* Ferencz elnökle alatt értekezletet tartott.

Az értekezleten a párttagok nyilatkoztak *Tisza* indítványáról, hogy *Mezősi, Rátkay* és *Bakonyit*, megbízzák, hogy egy ívet körözzenek aláírás végett, melyben a párt az elnökség erőszakosságai ellen tiltakozik. A párt kimondotta *Tisza* tavaszi parallel-ülései indítványa nem szolgál precedensül. A párt holnap pénteken délelőtt a képviselőházban értekezletet fog tartani.

Földrengés Olaszországban.

Prato, nov. 17 Ma reggel 6 óra 8 perczkor itt gyöngé földrengést észleltek.

REGÉNYCSARNOK.

Egy kis hazugságért.

Németből: **Nelly.**

15

»Igen egészen jól! — mormogta magában az öreg. Ennek a szenvedő földi angyalnak az is egészen jó, ha halálra gyöttrik.« Azután egy

haragos — keserű pillantást vetett a kastélynak azon szárnya felé, a hol a gróf lakott, a mi eléggé elárulta érzelmeit, a melyek egész szívét eltöltötték, de melyeknek kifejezést adni Edit előtt nem találta jónak sohasem.

Lassan-lassan már tavaszra kezdett fordulni az idő. Egy ködös, hűvös, nedves nap volt márczius elején. Az észak-keleti szél barátság-talanul zugott a régi falak körül, s bevette magát a vár hosszú folyosóra is és ott olyan borzalmas sóhajtó hangot hallatott, mely úgy hatott a szívére, mint egy haldokló kinos végső sóhaja, Egon gróf bement a városba és csak jó későn fog ma onnan haza kerülni, a mint azt az öreg Zsuzsa a kocsiától megtudta. Edit grófnő épen elvégezte a kápolnában esti imáját és indult vissza hálószobájába. Fáradtnak nagyon fáradtnak érezte magát. És mégis, igaz, hogy az idő későre járt, nem tudott nyugalomra terni. Gondolatokba mélyedve állt meg az ablaknál, a honnan kitekinthetett a viharos tájképre. Fekete felhő-tömegek kergették egymást folytonosan az égen, közben a hold halavány fénye rá esett az erdőre, meg a magányos vár régi falára. Ilyen volt az ő élete is. Borult, felhős, rideg, de a felhők fölött kigyultak az ég csillagai is. De mikor lesz már reggel e sötét éjből?

A hidegtől dideregve csukta be az ablakot. A kastély órája már tízet ütött, a mi ilyenkor már késő idő. A házban minden csendes, sötét volt, ő maga is elszánta már magát, hogy lepihen. De hova lett az olvasója, a mit pedig mindig magánál szokott hordani? Bizonyára a kápolnában felejtette. Nem akarta elhagyni magától, azért gyorsan egy gyertya után nyult. De még sem, a gyertyafény ilyen szokatlan időben meg ijesztene valakit. Azért gyorsan vissza.

A járást jól ismerte, belépett a szentélybe, egy rövid imát mondott az oltár zsámolyán, s a mint kezét kinyújtotta, tényleg ott találta az olvasót. Felkelt, nesztlenül visszaakart menni szobájába, mikor hirtelen padlon egy keskeny halvány fényugár tűnik szemébe. Honnan ered ez? Ez nem az örök-lámpa fénye. Szemével követte a fényugár irányát, s ez a nagy vasas tölgyfa ajtóhoz vezetett, mely az oltár mellett a Hohensteinok sirboltjába nyílt. A faajtónak egy kis repedése engedte be ezt a fényugarat. Edit nem volt valami félték természetű, de most majd elállt a szíve verése hirtelen ijedelmében. Egy pillanatig határozatlanul, meredten állott, aztán összeszedte egész akaraterejét. Mi történhet oda lent? Szellemelek járnak itt, vagy emberek műve ez? Talán valami gonosz cselszökevény megy ott végbe? A bátor, erős lelkű leány óvatosan az ajtóhoz közeledett, és amily halkan lehetett, felnyitotta a rozsdás zárat. Csakgyan jól gondolta. jól látta; a sirboltban világosság volt. Még eddig nem látott semmit abból hogy mi okozza a világosságot, mert a levezető lépcsőtől még egy keskeny folyosó választotta el. Vajon jó lesz-e ha beljebb megy? Szíve hallhatólag vert, fogai vaczogtak, mint annak, kit a hideg gyötör. De talán valami gonosz bűnnek veheti elejét, valami borzalomtól menthet meg valakit, s remegett alakja a nyirkos, hideg kőlépcsőkön. A sarok-oszlophoz eljutva áttekinthette az egész sirboltot. Hosszu sorban voltak ott egymás mellett a Hohenstein grófok és grófnék kőkoporsói. Az utolsó köztük egyikre volt letéve az a lámpa, melynek bizonytalan fénye bevilágította a komor boltzatot. A kis oltár lépcsőjén két férfi ült halk beszélgetésbe merülve. Az egyiket ruhájáról, hangjáról azonnal felismerte Edit. Jakab volt, a gróf komornikja. Egyedüli alkalmazottja háznak, a kivel szemben Edit, mindig olyan megmagyarázhatatlan ellenszenvet érzett, ámbár már régi szolgálja a családnak, s a mint látszik az egyedüli, ki a gróf ur bizalmával dicsekedhetik, még pedig elég magas fokban. A másik rendetlenül öltözött, semmi jót sem mondó alak volt; sovány arcvonásaiba, szeme leselkedő pillantásaiba mintha az volna beírva, hogy minden gonoszra képes. Mindaketten komoly tanácskozásba voltak merülve. Beszélgetésük azonban sokkal csendesebb volt, semhogy a leányka, kit még a félelem, meg a hideg is kintzett, valamint belőle

megérthetett volna. Hogy azonban itt valami gonosz büntényről lehet szó, azt sejtette mindjárt éles rideg nézésükből arczkifejezésükből és taglejtéseikből. Vajjon előbbre merjen e menni, hogy közelükbe férjen? Isten nevében! Ki tudja mi minden függ attól, hogy ebben a perczen bátor, erős lelkű legyen!
(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

A gabonatözsde határidői.

Budapest, nov. 17.

Buza apr.-re	— — — —	10.27
Buza okt.	— — — —	8.78
Rozs apr.-re	— — — —	7.96
Tengeri májusra 1905.	— — — —	7.60
Zab okt. re	— — — —	7.60
Repeze aug.-ra	— — — —	11.20

Értéktözsde.

Budapest, nov. 17.

Oszrákhitelrészvény	— — — —	10.15
Magyar hitelrészvény	— — — —	786.—
Leszámitoló bank	— — — —	463.—
Rimamurányi	— — — —	530.—
Osztrák-m. államvasuti részvény	— — — —	644.—
Közuti vasut	— — — —	584.—
Városi villam's vasut	— — — —	344.—

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktözsde 1904. nov. 17.

Magyar aranyjárdék 4%	— — — —	118.75
Magyar koronajárdék 4%	— — — —	98.75
Magyar koronajárdék 3 1/2%	— — — —	.89
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	— — — —	98.—
Horváth-szlavon földtehermentesítési kötvény	— — — —	98.50
Magyar nyereséj sorsjegy-kölcsön	— — — —	20.7—
Titza-szab. és szegedi sorsjegy-kölcsön	— — — —	16.2
Osztrák járadék papirban	— — — —	99.50
Osztrák járadék ezüstben	— — — —	100.—
Osztrák járadék aranyban	— — — —	119.50
Osztrák korona járadék	— — — —	99.75
1860. oszt. államsorjegyek	— — — —	154.75
Osztrák magyar bankrészvény	— — — —	16.30
Magyar hitelbank részvény	— — — —	799.25
Osztrák hitelbank intézeti részvény	— — — —	672.50
Osztrák-magyar államvasuti részvény	— — — —	65.0—
20 frankos arany (Napoldor)	— — — —	19.06
Német birodalmi márka	— — — —	117.55
London vista	— — — —	23.950
Páris vista	— — — —	95.30
20 márkás arany	— — — —	23.50

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCKICS GYULA.

Egy hozzánk érkezett levél így hangzik:

Wilhelm Ferencz gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító urnak Neunkirchen, Alsó-Ausztria.

Piesting.

Tisztelettel felkérem, sziveskedjék 2 csomag Wilhelm-féle antiartikus és anti-umatikus vértisztító teát postautánvét mel lett küldeni. Többben kik hozzám jönnek, szólnak, hogy részükre is gondoskodjam ily tea beszerzéséről. Köszönetet mondok Önnek e csodaszerért, s kívánom, hogy az Isten fizesse meg ezt Önnek. Én tudom, hogy ez részemre a legjobb orvosság.

Ismétellen köszönetet mondok e jó orvosságáért, mert tudom, hogy e télen 3 hónapig feküdtem, és az On csodahatásu teája engemet kigyógyított. En szeretném, ha minden beteg ember e csodahatásu teát bevinné.

Teljes tisztelettel Steiner Mátyás.

Kapható Franz Wilhelm gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállítóndi Neunkirchen, Alsó-Ausztria, valamint nevesebb gyógyszerárakban és drogueriákban.

Csak szerda, csütörtök és szombaton a következő cikkek lesznek mesés olcsó árban kiárusítva:

1 ruhára posztó	frt. 1.08
1 ruhára szövet, jó minőség	>	1.37
1 ruhára siebelin finom	>	3.—
1 vég vászon	> 3.25
1 > jobb vászon	> 4.—
1 > legjobb, női ingekre is alkalmas	> 5.25
1 drb. női téli alsószojnya	>	.85
1 > női bugyigó	> .63
1 ágylé szőnyeg 29 kr.-tól feljebb		
1 ablak függöny gyapju 98	>	>
Tennist barchet mtr. 14	>	>

Telcser Mátyás

divatruházában Zöldfa-utca 913 Szt.-László-tér.

Huzás december elsején.

Erzsébet Szanatorium-sorsjegyek

a napi árfolyam mellett kaphatók a

„Központi Takarékpénztár Rt.-nál“

(Szlágyi Dezső-utca, dr Adorján-ház.)

„Nagyváradai Hitelbank“

részvénytársaság

(Kossuth Lajos-utca 10. sz.)

házak és földbirtokokra 10—50 évi időtartamra a legolcsóbb kamatláb és a legelőnyösebb feltételek mellett

törlesztéses jelzálogkölcsönöket nyújt,

melyeket a legrövidebb idő alatt folyósít. Kölcsönkérő részről hiteles telekkönyvi kivonat, kataszteri birtokiv és esetleg községi becsü-bizonyítvány mutatandó be. Drágább kamatozsu kölcsönöket bélyeg és illeték-mentesen convertál.

Elfogad betétkönyvecskékre és folyó számlára:

6 hóig elhelyezett 5%-os kamatot összeg után fizet.

Előnyös feltételek mellett leszámított váltókat.

Értékpapírok, ékszerek és terményekre előleget ad.

937

Az igazgatóság.

Olcsó kölcsön

Tisztelettel értesitem a pénzkölcsönt kérő t. feleket, hogy Mészáros utca 2. sz. a. (Köröspart, Stiedl-féle ház, szemben a Rimanóczy szállodával)

bankbizományi és hitelforgalmi irodát

nyitottam. A pénzpiacz terén bank-tisztviselői és 12 éven át volt takart rékpénztári titkári állásomban nyert bő tapasztalatok, valamint előkelő bankok képvisellete alapján:

1. leszámítottak váltókat;
2. folyó számlahitelt nyújtatok;
3. Jelzálog és hosszú törlesztéses kölcsönöket (melyekben a tőke és kamat is benn foglaltatik) 10—50 évre a lehető legrövidebb idő alatt és legalacsonyabb kamatláb mellett minden előzetes díj és költség nélkül folyósítottak;
4. régebbi tarozásokat olcsóbb kamatu kölcsönökkel cserélek fel.

Mindenféle kölcsön ügyletben szivesen állok rendelkezésére és minden díjazás nélkül szolgálak felvilágosítással, utbaigazítással délelőtt 9—12-ig, d. u. 3—6-ig.

Tisztelettel

Faludi Ignác,

volt takarékpénztári titkár.

Telefon 424 szám. 930.

Ő cs. apost. és kir. Felségének legfelső elhatározásafolytán. A polgári jótékony czélokra szánt

XXXVI-ik csász. kir. államsorsjáték.

Ezen az Osztrák birodalomban egyedül törvényesen engedélyezett pénzsorsjáték 18.435 nyereményt tartalmaz készpénzben 512.980 korona összegben.

A főnyeremény 200.000 koronára rug.

A nyeremények kifizetéseért a cs. kir. lottójövedék kezeskedik.

A huzás visszavonhatlanul 1904. évi december hó 15-én fog megtartatni.

Egy sorsjegynek ára 4 korona.

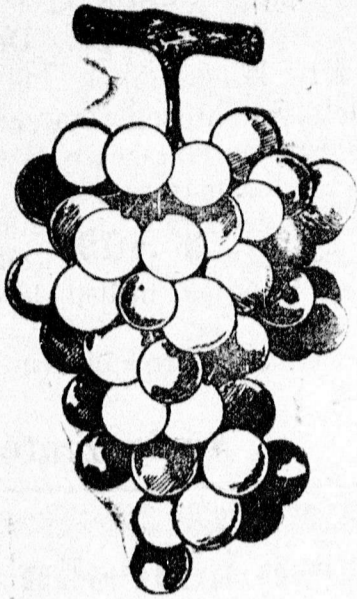
A sorsjegyek Bécsben a cs. kir. államsorsjátékok osztályánál, III. ker. Vordere Zollamts-strasse 7. sz. a továbbá a lottójüjtődékekben, dohánytözsdekben, adó-, posta-, táviráda és vasuti hivataloknál, váltóüzletekben stb kaphatók. Játéktervek sorsjegyvvevők részére ingyen adatkak ki.

A sorsjegyek portómentesen küldetnek szét.

A csász. kir. lottójövedéki igazgatóság államsorsjátéki osztálya.

«Mill eniumtelep» Nagyösz.

Legcsóbb árak!

Legjobb árak!

Szép és tartós szőlője

csak annak lesz, a ki ingyen kéri Magyarország legnagyobb szőlőiskolájának árjegyzékét, a mely szőlőiskola állami segélyvel és állami felügyelet mellett létesült.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a n. é. női közönség tudomására hozni, hogy téli felöltők átalakítását, valamint új felöltők készítését is elvállalok.

Muntyán János,
női szabó
Füzös-utca 17. szám.
(Popovits-ház.)

940.

Gyomorbajosok figyelmébe!

Mindazok, kik hűlés, gyomormegterhelés, igen meleg vagy igen hideg és rossz, vagy nehezen emészthető éledelek, úgy rendetlen életmód által

gyomorhülés, gyomorgörcs, gyomorhaj, nehéz emésztés, elnyálkásodás

bajokban szenvednek, ajánljuk az alábbi, igen jó és hathatós szert, mely már évek óta használatban van. Ez a híres

vértisztító és emésztést elősegítő

Ullrich Hubert-féle növény-bor.

Ezen növény-bor kitünő gyógyhatású növényekből és jó borból van készítve erősíti s eleveníti az ereket az egész emésztő szervezetét anélkül, hogy hajtószert lenne. A növény-bor tisztítja a vért minden rossz és betegséget okozó elemektől és elősegíti az új vér képzését.

A növény-bor idejekoráni használata által a gyomorbajokat még csírájukban elfojtja. Ezen szer az összes ilyen fajta szerek felett áll. Fejfájás, felbőfögés, gyomorégés, szélszorulás émelygés, hányás, mely idült gyomorfájásoknál nagy mértékben lépnek fel, ezen szer egy szeri használata után megszűnnek.

Székszorulás és annak kellemetlen következményei, u. m.: **szorongatás, bél-görcsök, szivdo bogás, álmatlanság, továbbá vértódulás a májban, lépben és aranyér** bántalmak ezen kitünő gyógyhatású növény-bor használata által gyorsan és fájdalom nélkül megszűnnek.

E növény-bor megakadályozza az emészthetlenséget, előmozdítja az emésztési képességet és eltávolít könnyen székelés által minden rossz anyagot a gyomor- és belekből.

A sápadt, sovány kinézés, vérszegénység, gyengeség rendszerint rossz emésztés következménye hiányos vérképzés és a májbeteg állapotából ered. Teljes étvágytalanság, álmatlan éjék, idegfeszítések, lehangoltságok, almatlanságok, főtájások a betegeket sokszor leverik.

A növény-bor a gyenge életerőnek új elemet ad. A növény-bor emeli az étvágyat, növeli az emésztést és táplálkozást, új erőt és életet ad.

Számtalan elismerő- és köszönő-levelek adnak erről bizonyosságot.

Ezen növény-bor kapható üvegekben 3 és 4 koronáért. Nagyvárad, Püspöki Csatár, Bihar, Körös-Tarján, Pereg-Bösörmény, Mező-Keresztes, Komádi, Zsadány, Marcziháza, Nagy-Szalonta, Tenke, Rossia, Rév, Szilágy-Somlyó, Kémer, Margitta, Székelyhid, Szalárd, Bihar-Dicszeg, Nagy-Léta, Pocsaj, Kiss-Marja, Konyár, Hosszu-Pályi, Derecske, Berettyú-Ujtalu, Zsáka, Csökmő, Szeghalom, Vésztő, Okány, Sarkad, Kőtegyán, Gyula, Dohoz, Fékés, Békés-Csaba stb. stb. — Kapható még Ausztria és Magyarország összes nagyobb és kisebb városok összes gyógyszer-táraiban.

Továbbá a gyógyszertárak Nagyváradon küldenek 3 és több üveggel ezen növény-borból Ausztria és Magyarország összes helységeibe **eredeti árakon.** 346

Utánzásoktól őrizkedni!!

Tessék mindig az „Ullrich Hubert-féle növény-bort” kérni.

Szenzációs olcsóság!

Verseny nélkül

ajánlja a **Kovács L. Társa divatárú cég** Nagyvárad, Zöldfa-utca elején a következő cikkekét:

1 Berliner schal selymezett	15 kr.	1 Szörme boa (Luezia)	57 kr.
1 mtr. Tennis flanel	12 1/2 »	1 mtr. Posztó, kockás	23 1/2 »
> Gráci london	39 »	> Angol london	41 »
> Himalája szövet	57 »	> Harana ezilbolin	66 »
> Bársony parchet	23 »	> Atlas parchet	33 »
> Mintás bársony	76 »	> Gyász kelme	44 »
> atka vászon	3-95 »	1 vég Szepességi vászon	4-25 »
> Lepedő vászon	4-75 »	1 > Mosó kanavász	3-90 »

1 vég czéznás kanavász 4-50 kr., továbbá ágyterítők 75 kr., abr. szok 55 kr., törülközők 16 kr., paplanok 150 kr., téli keudők 33 kr., berliner kendők 95 kr., jäger női és férfi-ingek 55 kr., gyermek trikók 29 kr., szőnyegek 11 kr., takaró pokröcz 89 kn., miderek 49 kr., ugyszintén más ezer és ezer cikkek hasonló olcsó árban

Kovács L. és Társa cégnél

Nagyvárad, Zöldfa-utca elején.